

**МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 10. МІЖНАРОДНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Освітньо-професійна програма	«Міжнародний бізнес»
спеціальності «Бакалавр»	292 «Міжнародні економічні відносини» ОС
факультет	економіко-правовий

Робоча програма «Міжнародний менеджмент»
(назва навчальної дисципліни)

для студентів ОПП «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» ОС «Бакалавр»

Розробник:

Беззубченко О.А., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин,
кандидат економічних наук, доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

Протокол від «27» серпня 2020 року, № 1

Завідувач кафедри економіки та міжнародних економічних відносин

(підпис) (Ю.І. Чентуков)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <i>29 «Міжнародні відносини»</i>	Нормативна	
Модулів – 2	ОПП <i>«Міжнародний бізнес»</i>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальні завдання: 1) індивідуальне практичне завдання 2) індивідуальне практичне завдання	Спеціальність <i>292 Міжнародні економічні відносини</i>	Семестр	
Загальна кількість годин – 180		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 9	Освітній рівень <i>Бакалавр</i>	Лекції	
		24 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	12 год.
		Лабораторні	
		2 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		118 год.	151 год.
		Індивідуальні завдання	
2 год.	1 год.		
Вид контролю екзамен			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 40%/60%

для заочної форми здобуття вищої освіти – 20%/80%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний менеджмент» є формування системи знань і практичних навичок: з управління міжнародною економічною діяльністю підприємств (організацій), щодо здійснення основних функцій менеджменту міжнародних компаній – планування, організації, комунікації, мотивації, керівництва, контролю.

Завдання: вивчення закономірностей становлення і функціонування міжнародного менеджменту, сучасних технологій управління міжнародними корпораціями, функцій і методів прийняття рішень у ключових сферах господарської діяльності ТНК.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі. Навчальна дисципліна «Міжнародний маркетинг» спрямована на опанування наступних компетентностей:

- Здатність приймати обґрунтовані рішення, у тому числі у професійній діяльності.
- Здатність здійснювати процес розвитку та стимулювання (мотивації) персоналу в сфері міжнародного бізнесу.

- Здатність здійснювати організаційне проектування в сфері міжнародного бізнесу.
- Здатність розуміти економічні основи функціонування міжнародного бізнесу для збору інформації з метою прийняття рішень, планування діяльності та контролю.
- Здатність оцінювати результати фінансово-економічної діяльності, здійснювати аналіз операційної та інвестиційної діяльності компанії, використовувати результати для підготовки управлінських рішень в сфері міжнародного бізнесу.
- Здатність розробляти бізнес-плани створення та розвитку нових організацій, напрямів діяльності, продукції (товарів, послуг).
- Здатність контролювати виконання управлінських рішень і аналізувати їх ефективність.

Дисципліна використовується для формування наступних програмних результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» (ОПП «Міжнародний бізнес») у Маріупольському державному університеті:

- Знання сучасних концепцій організаційної поведінки та управління людськими ресурсами; уміння застосовувати методики планування та організації кадрової служби, ефективної активації діяльності персоналу, принципи та методи професійного розвитку, системи мотивації.
- Уміння застосувати знання для проектування робіт в міжнародних компаніях, уміння проектувати та формувати оптимальну структуру міжнародної компанії.
- Здатність забезпечувати інформаційну, організаційну підтримку прийняття управлінських рішень.

Передумови для вивчення дисципліни: дисципліна «Міжнародний менеджмент» вивчається після дисциплін «Міжнародні економічні відносини», «Глобальна економіка».

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен *знати*: сутність і складові середовища міжнародного бізнесу, вплив глобалізації на управління глобальними компаніями; сутність і складові міжнародного менеджменту, його зв'язок з міжнародним бізнесом і сфери використання в Україні; особливості менеджменту міжнародних корпорацій за умов різних національних культур, основні національні школи менеджменту; основні типи сучасних стратегій міжнародних корпорацій та їх реалізацію в Україні; систему управління людськими ресурсами в транснаціональних корпораціях і їх особливості в Україні; основні проблеми і перспективи розвитку міжнародного менеджменту в контексті подальшої глобалізації бізнесу та їх специфіку в Україні; *вміти*: аналізувати середовище діяльності компанії, що здійснює міжнародні господарські операції; визначати конкретні вимоги до менеджерів, що працюють у країні, та їхню здатність пристосовуватись до місцевих умов; вибирати конкретні стратегії розвитку бізнесу міжнародної компанії з урахуванням її пріоритетів та особливостей країни; застосовувати сучасні процедури розробки планів та прийняття управлінських рішень у процесі діяльності міжнародної компанії в певній країні.

2. Програма навчальної дисципліни

3.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародного менеджменту.

Тема 1. Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту.

Міжнародний бізнес та міжнародний менеджмент: сутність, структура та особливості розвитку. Еволюція поглядів на управління міжнародною діяльністю. Функціональний та предметний підходи в менеджменті. Принципи міжнародної діяльності

Тема 2. Середовище міжнародного менеджменту.

Засоби міжнародного менеджменту на міжнародному рівні. Інструменти державного регулювання фінансових потоків. Багатосторонні міжнародні інститути регулювання. Напрямки міжнародного менеджменту: середовище міжнародного менеджменту, система міжнародної торгівлі, економічне середовище, політико-правове середовище, культурне середовище.

Змістовий модуль 2. Функції міжнародного менеджменту.

Тема 3. Стратегічне планування в міжнародних корпораціях.

Зміст і послідовність стратегічного планування. Розробка стратегії поведінки корпорації на міжнародному ринку. Процес стратегічного планування. Процес розробки стратегії поведінки організації на зовнішньому ринку. Місія і цілі корпорації. Аналіз зовнішнього середовища. Аналіз сильних і слабких сторін організації. Об'єктами вивчення при аналізі поточної ситуації.

Тема 4. Управління людськими ресурсами міжнародних корпорацій.

Сутність управління персоналу. Структура управління персоналу. Чинники управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях: розбіжності ринків праці, проблеми переміщення робочої сили, стиль і практика управління, національна орієнтація, контроль. Мотивація персоналу.

Тема 5. Керування і комунікації в міжнародних.

Характеристики апарату управління в міжнародних корпораціях. Поняття та загальна характеристика керування. Форми влади. Теорії лідерства. Стилі керування. Ситуаційні підходи до ефективного керування. Адаптивне керування. Особливості японської системи керування. Поняття і загальна характеристика комунікацій. Інформація, її види та роль в міжнародному менеджменті. Комунікаційний процес.

Тема 6. Контроль і звітність міжнародних корпорацій.

Поняття, зміст і види контролю. Процес контролю. Забезпечення ефективності контролю. Система контролю виробничих процесів міжнародних корпорацій. Платіжний баланс, його основні розділи. Етапи забезпечення ефективності системи контролю виробничих процесів.

Тема 7. Фінансовий та інвестиційний менеджмент міжнародних корпорацій.

Сутність фінансового менеджменту. Міжнародні розрахунки. Міжнародні валютні ризики. Фінансування зовнішньої торгівлі. Ризики у міжнародних розрахунках. Інвестиції та інвестиційні інституції. Чинники отримання прибутку від прямих іноземних інвестицій. Оподаткування у залученні та використанні прямих іноземних інвестицій. Податкові стимули, їх типи та зміст. Ухилення від сплати податків із використанням податкових канікул. Міжнародні аспекти податкових стимулів. Інвестиційний аналіз капіталовкладень. Фінансовий аналіз інвестиційних проектів.

Тема 8. Становлення і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій.

Умови зовнішньоторгового контракту. Типові контракти. Підготовка до укладення контракту: вибір ринку та його вивчення, вибір контрагента, проведення переговорів. Умови зовнішньоторгового контракту. Специфіка управління персоналом у закордонних філіях. Етика у міжнародному бізнесі. Корпоративна соціальна відповідальність в міжнародних корпораціях

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Очна (денна) форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародного менеджменту													
Тема 1. Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту	21	2	4	-		15	21	2	-	-			19
Тема 2. Середовище міжнародного менеджменту	21	2	4	-		15	23	2	2	-			19
Разом за змістовим модулем 1	42	4	8	-		30	44	4	2	-			38
Змістовий модуль 2. Функції міжнародного менеджменту													
Тема 3. Стратегічне планування в міжнародних корпораціях	22	2	6	-		14	22	2	2				18
Тема 4. Управління людськими ресурсами міжнародних корпорацій	24	4	4	2		14	24	2	2	2			18
Тема 5. Керування і комунікації в міжнародних	22	4	4	-		14	22	2	2				18
Тема 6. Контроль і звітність міжнародних корпорацій	23	4	4	-		15	22	2	2				18
Тема 7. Фінансовий та інвестиційний менеджмент міжнародних корпорацій	24	4	4	-		16	22	2	2				18
Тема 8. Становлення і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій	21	2	4	-		15	23	-	-	-			23
Разом за змістовим модулем 2	136	20	26	2	-	88	135	10	10	2	-		113
Усього годин	180	24	34	2	2	118	180	14	12	2	1		151
Модуль 2													
ІНДЗ Індивід. завдання 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Усього годин	180	24	34	2	2	118	180	14	12	2	1		151

5. Теми семінарських занять (практичних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту	4	
2	Середовище міжнародного менеджменту	4	2
3	Стратегічне планування в міжнародних корпораціях	6	2
4	Управління людськими ресурсами міжнародних корпорацій	4	2
5	Керування і комунікації в міжнародних	4	2
6	Контроль і звітність міжнародних корпорацій	4	2
7	Фінансовий та інвестиційний менеджмент міжнародних корпорацій	4	2
8	Становлення і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій	4	
	Разом	34	12

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Управління людськими ресурсами міжнародних корпорацій	2	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Сутність і характерні риси міжнародного менеджменту	15	19
2	Середовище міжнародного менеджменту	15	19
3	Стратегічне планування в міжнародних корпораціях	14	18
4	Управління людськими ресурсами міжнародних корпорацій	14	18
5	Керування і комунікації в міжнародних	14	18
6	Контроль і звітність міжнародних корпорацій	15	18
7	Фінансовий та інвестиційний менеджмент міжнародних корпорацій	16	18
8	Становлення і соціальна відповідальність міжнародних корпорацій	15	23
	Разом	118	151

8. Індивідуальні завдання

Теми індивідуального практичного завдання №1:

1. Зробити аналіз бізнес середовища регіонів світу (Азії, Північної Америки, Південної Америки, ЄС, СНД, Південно-Східної Азії, Австралії та ін.) В ході дослідження зробити порівняльні та інтегральні розрахунки, що характеризують бізнес середовище, та ґрунтовні висновки щодо перспектив ведення бізнесу в аналізованому регіоні та особливостей міжнародного менеджменту.

Робота представляється до захисту у вигляді презентації з використанням програми (Power Point)

Тема індивідуального практичного завдання №2:

Виконати аналіз автобіографій та стратегічної поведінки провідних топ-менеджерів великих корпорацій та класифікувати їх за існуючими типами лідерства. До кожного з шести типів лідерства, добрати в якості прикладу, не менш ніж двох топ-менеджерів.

Робота представляється до захисту у вигляді презентації з використанням програми (Power Point)

9. Методи навчання

Лекції, семінарські заняття, лабораторне заняття, виконання індивідуальних практичних занять, робота в Інтернет.

10. Критерії оцінювання

Оцінювання рівня опанування студентом матеріалу навчальної дисципліни шляхом поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни з метою виявлення ступеню розуміння студентом засвоєного навчального матеріалу та вміння використовувати його для виконання практичних завдань. Поточний контроль здійснюється під час семінарських занять. Робота на семінарському занятті оцінюється максимально в 2 бали (за 17 семінарських занять, максимальна кількість балів, яку можна отримати дорівнює 34 балам)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	Студент/ка у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно, логічно та аргументовано його викладає, глибоко та вичерпно розкриває зміст теоретичних питань, для підготовки використовує не тільки обов'язкову, а й додаткову літературу, вільно володіє необхідною термінологією, здатен самостійно аналізувати та робити ґрунтовні висновки.
1,5 бали	Студент/ка, в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, логічно та послідовно його викладає, розкриває зміст основних теоретичних питань, використовуючи при цьому тільки обов'язкову літературу, орієнтується в науковій термінології з дисципліни. Проте під час висвітлення допускає окремі неточності та незначні помилки.
1 бал	Студент/ка, не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, навчальний матеріал викладає фрагментарно, з порушенням логічної послідовності та без достатньої аргументації.

Виконання індивідуальних завдань оцінюється в 8 балів (за два індивідуальні практичні завдання, максимальна кількість балів, яку можна отримати дорівнює 20 балам)

Критеріями оцінювання індивідуальної практичної роботи є її відповідність обраній темі дослідження, глибина та якість проведеного дослідження, різноманітність використаних методів дослідження, ґрунтовність отриманих результатів, та оригінальність візуального представлення.

Загальні критерії оцінювання

Складання іспиту оцінюється в 50 балів

Кожен екзаменаційний білет складається з 50 тестових вправ однакового рівня складності, які передбачають чотири варіанти відповідей, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал .

11. Засоби оцінювання.

Бали за опитування та доповіді на семінарських заняттях, бали за індивідуальні практичні завдання, бали за іспит (підсумковий тест).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальні практичні завдання		
8	26	16	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Обладнанням є персональні комп'ютери з програмним забезпеченням: MS Word, MS Excel, STATISTICA, Power Point, Навчальний портал Moodle.

14. Рекомендовані джерела інформації

Базові:

1. Макогон Ю. В. Международный менеджмент: Учебное пособие: в 2-х томах/ Ю. В. Макогон. - Донецк : ДонНУ, т. 1 : Модуль "Международный менеджмент". - 2009. - 221 с.
2. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / Г.Я. Глуха, С.Б. Холод, В.Є. Момот, О.А. Євтушенко. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. – 72 с. // [Електронний ресурс] Режим доступу: http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1891/1/%D0%9C_%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf
3. Панченко Є.Г. Міжнародний менеджмент: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Є.Г. Панченко . - К. : КНЕУ, 2004. - 468 с.
4. Пивоваров С.Э. Международный менеджмент: Учебное пособие / С.Э. Пивоваров - СПб.: Питер, 2013. - 720 с.
5. Чернега О. Б Міжнародний менеджмент: Навч. посібник / О. Б Чернега. - Львів : Магнолія 2006, 2015. - 592 с.

6. Юхименко П. І. Міжнародний менеджмент. Навч. посіб. / П. І.Юхименко, Л. П. Гацька, М. В. Півторак та ін. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 488 с.

Додаткова:

1. Куриляк В.Є. Міжнародний менеджмент : навчальний посібник / В.Є. Куриляк. - Тернопіль : Карт-бланш, 2004. - 268 с.
2. Лазарева О.В. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник. / О.В. Лазарева – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. – 188 с.
3. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності : навчальний посібник / за ред. А. А. Мазаракі. - К. : КНТЕУ, 2012. - 824 с.
4. Міжнародний менеджмент. Навчальний посібник/Білозубенко В. С., Озаріна О. В., Семенов А. А.; за ред. проф. О. Б. Чернеги. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 592 с.
5. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник/І. О. Піддубний, І. Е. Астахова, Л. М. Бондаренко, Н. М. Лисиця, А. І. Піддубна Т. О. Резнікова, С. І. Стахорська. — 2-ге вид., Стереотип. —Х.: ІНЖЕК, 2006. — 252 с.
6. Проблеми мотивації лідерів // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.125mb.com/problemyi-motivatsii-liderov-53478.html>
7. Томпсон-мл. А., Стрикленд А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа, 12-е издание: Пер. с англ./ А. Томпсон-мл., А. Дж Стрикленд. — М.:Издательский дом "Вильяме", 2006. — 928 с. : ил. — Парал. тит. англ.
8. Тестування на тип особистості // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.16personalities.com/uk/bezkoshtovnyy-test-na-vyznachennya-osobystosti>

